

**Обґрунтування до рішення НКРЕКП
про врегулювання актуальних питань забезпечення безпеки постачання
та запобігання надзвичайної ситуації в енергетичній системі України**

Ураховуючи Указ Президента України від 24.02.2022 № 64 «Про введення воєнного стану в Україні» (зі змінами), відповідно до законів України «Про ринок електричної енергії», «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг», ураховуючи протоколи нарад за участі представників Міністерства енергетики України та НКРЕКП, а також ураховуючи пропозиції учасників ринку електричної енергії, з метою забезпечення енергетичної безпеки України та стабілізації фінансового стану учасників ринку електричної енергії, НКРЕКП прийнято постанову від 25.02.2022 № 332 «Про забезпечення стабільного функціонування ринку електричної енергії, у тому числі фінансового стану учасників ринку електричної енергії на період дії в Україні воєнного стану» (далі – Постанова № 332).

Так, за інформацією НЕК «Укренерго» за період дії надзвичайної ситуації в ОЕС України з 23.11.2022 по 24.11.2022 було виявлено, що згідно з виставленими рахунками, загальна сума по рахунках, яку має сплатити НЕК «Укренерго» учасникам ринку, склала 741 697 466,75 грн (з ПДВ), загальна сума по рахунках, яку мають сплатити учасники ринку НЕК «Укренерго» – 819 055 274,82 грн (з ПДВ). При цьому, виробники повинні сплатити НЕК «Укренерго» за виставленими рахунками 46 187 139,55 грн (з ПДВ), а НЕК «Укренерго» має сплатити виробникам 127 711 770,56 грн (з ПДВ). В той же час, загальний обсяг коштів, з врахуванням первинних продажів електричної енергії по всіх сегментах, склав понад 3 млрд грн.

З огляду на зазначене, з метою зменшення фінансового навантаження на учасників ринку у разі введення надзвичайної ситуації в майбутньому, НЕК «Укренерго», було розроблено та направлено до НКРЕКП пропозиції (лист від 15.12.2022 № 01/56550) щодо внесення змін до Постанови № 332, які передбачають: за торговий день, в який було оголошено ОСП про надзвичайну ситуацію в ОЕС України, та включно до торгового дня, наступного за днем припинення дії надзвичайної ситуації, ОСП відмінити реєстрацію всіх двосторонніх договорів, анулювати акцептовані обсяги балансуєної енергії від постачальників послуг балансування, а оператору ринку відмінити результати торгів на РДН та ВДР. При цьому, розрахунок оплати за небаланси проводити виключно на підставі наявних даних комерційного обліку.

Слід зауважити, що 16.12.2022 внаслідок масованих ракетних обстрілів з боку російської федерації електроенергетичної інфраструктури України (теплові електростанції, гідроелектростанції, підстанцій магістральних мереж 330-750 кВ) відбулася втрата понад 50 % споживання ОЕС України. З приводу такої ситуації, НЕК «Укренерго» на своєму вебсайті оголосив про настання надзвичайної ситуації, починаючи з розрахункового періоду з 09:00 16.12.2022.

Також варто зазначити, що відповідно до Регламенту Комісії (ЄС) від 24 листопада 2017 року № 2017/2196 «Про встановлення мережевого кодексу з аварійних ситуацій в енергетиці та відновлення», а саме главою 4 Взаємодії на ринку, передбачаються можливість тимчасового призупинення сегментів ринку під час настання надзвичайної ситуації.

Так, з метою забезпечення фінансової стабільності учасників ринку електричної енергії, виникла необхідність прийняття оперативних рішень шляхом внесення змін до Постанови № 332.

З огляду на викладене, пропонується до розгляду та прийняття проєкт рішення НКРЕКП щодо внесення відповідних змін до Постанови № 332.

**Директор
Департаменту енергоринку**

Ілля Сідоров

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ
РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)**

ПОСТАНОВА

Київ

№ _____

Про внесення змін до
постанови НКРЕКП від
25 лютого 2022 року № 332

Відповідно до законів України «Про ринок електричної енергії» та «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг», у зв'язку з воєнним станом в Україні, введеним відповідно до Указу Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 та продовженим Указами Президента України від 14 березня 2022 року № 133/2022, від 18 квітня 2022 року № 259/2022, від 17 травня 2022 року № 341/2022, від 12 серпня 2022 року № 573/2022 та від 07 листопада 2022 року № 757/2022, ураховуючи лист НЕК «Укренерго» від 15 грудня 2022 року № 01/56550, Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг,

ПОСТАНОВЛЯЄ:

1. Унести до постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 25 лютого 2022 року № 332 «Про забезпечення стабільного функціонування ринку електричної енергії, у тому числі фінансового стану учасників ринку електричної енергії на період дії в Україні воєнного стану» такі зміни:

- 1) пункт 1 доповнити новим підпунктом такого змісту:
«22) ОР надавати уповноваженому банку платіжні вимоги на платіжні доручення на переказ сум коштів, визначених як зобов'язання ОР з оплати за

куплену на торгах електричну енергію, з поточного рахунка із спеціальним режимом використання ОР до 15:30 доби, наступної за добою постачання.»;

2) пункт 2 викласти у такій редакції:

«2. У торгові дні d , у які ОЕС України перебуває у надзвичайній ситуації надати такі настанови:

1) ОСП (у ролі АР):

здійснювати анулювання зареєстрованих за двосторонніми договорами обсягів електричної енергії та акцептованих пропозицій на балансуючу електричну енергію ППБ починаючи з дня, у якому ОСП оголошено про настання надзвичайної ситуації в ОЕС України, та до першого дня (включно), після оголошення ОСП про припинення надзвичайної ситуації в ОЕС України.

Незалежно від тривалості надзвичайної ситуації в ОЕС України, починаючи з дня, у якому ОСП оголошено про настання надзвичайної ситуації в ОЕС України, та до першого дня (включно), після оголошення ОСП про припинення надзвичайної ситуації в ОЕС України, при розрахунку плати за небаланс використовувати значення середньоарифметичної ціни РДН у відповідному розрахунковому періоді за попередні 30 днів, у яких ОЕС України не перебувала у надзвичайній ситуації.

Списання/нарахування за небаланси електричної енергії для СВБ у торгові дні d , починаючи з дня, у якому ОСП оголошено про настання надзвичайної ситуації в ОЕС України, та до першого дня (включно), після оголошення ОСП про припинення надзвичайної ситуації в ОЕС України, здійснюється за ціною, розрахованою згідно з цим підпунктом;

забезпечити формування та виставлення рахунків за небаланси електричної енергії за торгові дні d , починаючи з дня, у якому ОСП оголошено про настання надзвичайної ситуації в ОЕС України, та до першого дня (включно), після оголошення ОСП про припинення надзвичайної ситуації в ОЕС України, не пізніше четвертого робочого дня, що є наступним за днем оголошення ОСП про припинення надзвичайної ситуації в ОЕС України;

при розрахунку значення максимального обсягу небалансу електричної енергії для учасників ринку tr , що входять до балансуючої групи СВБ gr , за один день за попередні 30 днів перед торговим днем d ($Wimbgr, d, z$), не використовувати значення обсягу небалансу електричної енергії для учасників ринку tr , що входять до балансуючої групи СВБ gr , що склався у кожному з торгових днів d , починаючи з дня, у якому ОСП оголошено про настання надзвичайної ситуації в ОЕС України, та до першого дня (включно), після оголошення ОСП про припинення надзвичайної ситуації в ОЕС України;

першочергово та до повного виконання фінансових зобов'язань ОСП, що виникли починаючи з дня, у якому ОСП оголошено про настання надзвичайної ситуації в ОЕС України, та до першого дня (включно), після оголошення ОСП про припинення надзвичайної ситуації в ОЕС України, спрямовувати кошти, що надходять на поточні рахунки зі спеціальним режимом використання ОСП;

2) ОР:

здійснити анулювання результатів торгів на РДН та ВДР на добу постачання, у якій ОЕС України перебуває у надзвичайній ситуації;

здійснити повернення учасникам РДН/ВДР, обсяги купівлі яких було акцептовано за результатами торгів на РДН та ВДР, що були анульовані, суми коштів, що визначається як добуток акцептованого обсягу купівлі на РДН та ВДР та ціни відповідного акцептованого обсягу;

не проводити торги на РДН;

не проводити торги на ВДР починаючи з дня, у якому ОСП оголошено про настання надзвичайної ситуації в ОЕС України, та до 23:00 першого дня (включно), після оголошення ОСП про припинення надзвичайної ситуації в ОЕС України.».

3. Ця постанова набирає чинності з дня її прийняття.

Голова НКРЕКП

К. Ущатовський

**Обґрунтування до рішення НКРЕКП
про врегулювання актуальних питань забезпечення безпеки постачання
та запобігання надзвичайної ситуації в енергетичній системі України**

Ураховуючи Указ Президента України від 24.02.2022 № 64 «Про введення воєнного стану в Україні» (зі змінами), відповідно до законів України «Про ринок електричної енергії», «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг», ураховуючи протоколи нарад за участі представників Міністерства енергетики України та НКРЕКП, а також ураховуючи пропозиції учасників ринку електричної енергії, з метою стабілізації фінансового стану учасників ринку електричної енергії, НКРЕКП прийнято постанову від 25.02.2022 № 332 «Про забезпечення стабільного функціонування ринку електричної енергії, у тому числі фінансового стану учасників ринку електричної енергії на період дії в Україні воєнного стану» (далі – Постанова № 332).

Так, за інформацією НЕК «Укренерго» за період з 23.11.2022 по 24.11.2022 було виявлено, що згідно виставлених рахунків, загальна сума по рахунках, яку має сплатити НЕК «Укренерго» учасникам ринку, склала 741 697 466,75 грн (з ПДВ), загальна сума по рахунках, яку мають сплатити учасники ринку НЕК «Укренерго» – 819 055 274,82 грн (з ПДВ). При цьому, виробники повинні сплатити НЕК «Укренерго» за виставленими рахунками 46 187 139,55 грн (з ПДВ), а НЕК «Укренерго» має сплатити виробникам 127 711 770,56 грн (з ПДВ). В той же час, загальний обсяг коштів, з врахуванням первинних продажів електричної енергії по всіх сегментах, склав понад 3 млрд грн.

З огляду на зазначене, з метою зменшення фінансового навантаження на учасників ринку у разі повторення такої ситуації в майбутньому, НЕК «Укренерго», було розроблено та направлено до НКРЕКП пропозиції (лист від 15.12.2022 № 01/56550) щодо внесення змін до Постанови № 332, які передбачають: за торговий день, в який було оголошено ОСП про надзвичайну ситуацію в ОЕС України, та включно до торгового дня, наступного за днем припинення дії надзвичайної ситуації, ОСП відмінити реєстрацію всіх двосторонніх договорів, анулювати акцептовані обсяги балансуєної енергії від постачальників послуг балансування, а оператору ринку відмінити результати торгів на РДН та ВДР. При цьому, розрахунок оплати за небаланси проводити виключно на підставі наявних даних комерційного обліку.

Слід зауважити, що 16.12.2022 внаслідок масованих ракетних обстрілів з боку російської федерації електроенергетичної інфраструктури України (теплові електростанції, гідроелектростанції, підстанцій магістральних мереж 330-750 кВ) відбулася втрата понад 50% споживання ОЕС України. З приводу такої ситуації, НЕК «Укренерго» на своєму вебсайті оголосив про настання надзвичайної ситуації, починаючи з розрахункового періоду з 09:00 16.12.2022.

Так, з метою забезпечення фінансової стабільності учасників ринку електричної енергії, виникла необхідність прийняття оперативних рішень шляхом внесення змін до Постанови № 332.

З огляду на викладене, пропонується до розгляду та прийняття проєкт рішення НКРЕКП щодо внесення відповідних змін до Постанови № 332.

**Директор
Департаменту енергоринку**

Ілля Сідоров

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ
РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)**

ПОСТАНОВА

Київ

№ _____

Про внесення змін до
постанови НКРЕКП від
25 лютого 2022 року № 332

Відповідно до законів України «Про ринок електричної енергії» та «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг», у зв'язку з воєнним станом в Україні, введеним відповідно до Указу Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 та продовженим Указами Президента України від 14 березня 2022 року № 133/2022, від 18 квітня 2022 року № 259/2022, від 17 травня 2022 року № 341/2022, від 12 серпня 2022 року № 573/2022 та від 07 листопада 2022 року № 757/2022, ураховуючи лист НЕК «Укренерго» від 15 грудня 2022 року № 01/56550 Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг,

ПОСТАНОВЛЯЄ:

1. Унести до постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 25 лютого 2022 року № 332 «Про забезпечення стабільного функціонування ринку електричної енергії, у тому числі фінансового стану учасників ринку електричної енергії на період дії в Україні воєнного стану» такі зміни:

1) пункт 1 доповнити новим підпунктом такого змісту:

«22) ОР надавати уповноваженому банку платіжні вимоги на платіжні доручення на переказ сум коштів, визначених як зобов'язання ОР з оплати за куплену на торгах електричну енергію, з поточного рахунка із спеціальним режимом використання ОР до 15:30 доби, наступної за добою постачання.»;

2) пункт 2 викласти у такій редакції:

«2. На період дії надзвичайної ситуації в ОЕС України та до її припинення надати такі настанови:

1) ОСП (у ролі АР):

здійснювати анулювання зареєстрованих за двосторонніми договорами обсягів електричної енергії та акцептованих пропозицій на балансуючу електричної енергії ППБ.

Незалежно від тривалості надзвичайної ситуації в ОЕС України, при розрахунку плати за небаланс використовувати значення середньоарифметичної ціни РДН у відповідному розрахунковому періоді за попередні 30 днів, у яких ОЕС України не перебувала у надзвичайному стані.

Списання/нарахування за небаланси електричної енергії для СВБ у торгові дні d , у які ОЕС України перебувала у надзвичайній ситуації, здійснюється за ціною, розрахованою згідно з цим підпунктом;

забезпечити формування та виставлення рахунків за небаланси електричної енергії та балансуючу електричну енергію, за торгові дні d , у які ОЕС України перебувала в надзвичайній ситуації, не пізніше четвертого робочого дня, що є наступним за днем оголошення ОСП про припинення надзвичайної ситуації в ОЕС України;

при розрахунку значення максимального обсягу небалансу електричної енергії для учасників ринку tr , що входять до балансуючої групи СВБ gr , за один день за попередні 30 днів перед торговим днем d ($Wimbgr,d,z$), не використовувати значення обсягу небалансу електричної енергії для учасників ринку tr , що входять до балансуючої групи СВБ gr , що склався у кожному з торгових днів d , починаючи з дня, у якому ОСП оголошено про настання надзвичайної ситуації в ОЕС України, та до другого дня (включно), після оголошення ОСП про припинення надзвичайної ситуації в ОЕС України;

першочергово та до повного виконання фінансових зобов'язань ОСП, що виникли у торгові дні d , у які ОЕС України перебувала у надзвичайній ситуації, спрямовувати кошти, що надходять на поточні рахунки зі спеціальним режимом використання ОСП.

2) ОР:

здійснити анулювання результатів торгів на РДН та ВДР на добу постачання, у якій ОЕС України перебуває у надзвичайному стані;

не проводити торги на РДН та ВДР.».

3. Ця постанова набирає чинності з дня її прийняття.

**Обґрунтування до рішення НКРЕКП
про врегулювання актуальних питань забезпечення безпеки постачання та
запобігання надзвичайної ситуації в енергетичній системі України**

Пунктом 1 частини другої статті 3 Закону України «Про ринок електричної енергії» (далі – Закон) передбачено, що ринок електричної енергії функціонує на принципах, зокрема:

- забезпечення енергетичної безпеки України;
- забезпечення безпеки постачання електричної енергії споживачам, захисту їхніх прав та інтересів.

Правила про безпеку постачання електричної енергії, затверджені наказом Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 27.08.2018 № 448 та зареєстровані в Міністерстві юстиції України 19.09.2018 за № 1076/32528 (далі – Правила безпеки постачання), встановлюють, зокрема, критерії/види порушень безпеки постачання електричної енергії.

Відповідно до положень розділу VIII Правил безпеки постачання Міненерго спільно з Регулятором, оператором системи передачі та іншими відповідними установами здійснюють моніторинг безпеки постачання електричної енергії в Україні, який має охоплювати, зокрема:

- межі операційної безпеки;
- баланс попиту та пропозиції на ринку електричної енергії;
- заходи щодо покриття максимального навантаження та недопущення дефіциту генеруючих потужностей.

Ураховуючи викладене вище та з метою прийняття виваженого рішення, після аналізу та опрацювання результатів моніторингу Департамент енергоринку розгляне питання щодо підготовки та оприлюднення проєкту рішення НКРЕКП.

**Директор
Департаменту енергоринку**

Ілля Сідоров